

**Program wychowawczo-profilaktyczny w Publicznej Szkole Podstawowej nr 32
im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Opolu rok szkolny 2025/2026**

Program wychowawczo-profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, poprzedzony diagnozą tych potrzeb. Ważne są również treści, które wynikają z potrzeb lokalnego środowiska. Najważniejszą kwestią jest poczucie bezpieczeństwa, stworzenie przyjaznego klimatu, który będzie sprzyjał nauce i pracy. Istotą programu jest dążenie do ukształtowania postaw uczniów, które cechuje: kultura osobista, odpowiedzialność, kreatywność, empatia, koleżeństwo, szacunek do drugiego człowieka, komunikatywność.

Program obejmuje treści i działania zarówno o charakterze wychowawczym jak i profilaktycznym, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny **opracowano na podstawie wyników corocznej diagnozy, diagnozy wyjściowej po powrocie uczniów do szkoły po wakacjach** w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym **czynników chroniących i czynników ryzyka**, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem *substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych*.

Celem badań była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatnich dwóch lat szkolnych. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

Diagnoza opiera się na:

- wnioskach i ewaluacji programu wychowawczego- profilaktycznego i analizie zachowań uczniów w szkole;
- wnioskach z obserwacji nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa oraz innych pracowników szkoły;
- analizie dokumentacji psychologiczno-pedagogicznej;
- analizie występujących w szkole problemów.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2025/2026:

1. Kształtowanie myślenia analitycznego poprzez interdyscyplinarne podejście do nauczania przedmiotów przyrodniczych i ścisłych oraz poprzez rozwijanie umiejętności matematycznych w kształceniu ogólnym.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej – kształtowanie postaw patriotycznych, społecznych i obywatelskich, odpowiedzialności za region i ojczyznę, dbałości o bezpieczeństwo własne i innych.
3. Promocja zdrowego trybu życia w szkole – kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych. Wspieranie aktywności fizycznej uczniów.

4. Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych.
5. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli nowoczesnych technologii, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji oraz korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.
6. Promocja kształcenia zawodowego w szkołach podstawowych oraz w środowisku pracodawców.
7. Wzmocnienie roli doradztwa zawodowego.
8. Rozwijanie zainteresowania kulturą i językiem polskim wśród Polonii. Nauczanie języka polskiego w środowiskach polonijnych.
9. Wspieranie aktywności poznawczej i poczucia sprawczości ucznia poprzez promowanie oceniania kształtującego i metod aktywizujących w dydaktyce.

DIAGNOZA:

Diagnoza wstępna czynników ryzyka i czynników chroniących dokonana na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród uczniów i rodziców:

Wnioski i wyniki badania stanowią podstawę do wprowadzenia zmian w Programie Wychowawczo-Profilaktycznym na rok szkolny 2025/2026, a także informację do planowania wewnętrznego doskonalenia nauczycieli oraz oceny skuteczności i adekwatności podejmowanych działań w zakresie opieki i wychowania w roku szkolnym poprzednim.

Szkolny zespół badawczy ds. diagnozy przygotowując badanie bazował na wynikach badań z poprzedniego roku oraz badaniach zewnętrznych (raporty Fundacji Mam dobry zasięg; projekt Mądre głowy). Zakreślały one obszary, które sprzyjały ocenie stanu wiedzy dotyczących środków odurzających. Posługując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęliśmy, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześniej występujące zachowania problemowe (buntownicze),

Rodzinne czynniki ryzyka:

- niewystarczające więzi z rodzicami,
- konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
- nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (niekonsekwencja wychowawcza),

- przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań dzieci,

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- **nadmierne korzystanie z telefonów**
- klimat społeczny szkoły,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- problemy z zachowaniem w szkole.

Czynniki związane z rówieśnikami

- niewłaściwe relacje z rówieśnikami,
- brak poprawnej komunikacji,
- odrzucenie przez rówieśników,
- cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

- dostępność do treści szkodliwych w Internecie,
- deprivacja w środowisku lokalnym.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że można lepiej się z nimi zmagać.

Czynniki chroniące indywidualne:

- inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, zawodowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha, wartości moralne, religijne
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- **zaangażowanie rodziców w życie dziecka,**
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców, wartości moralne

Czynniki chroniące:

- uczniowie korzystają z gier na komputerze w sposób kontrolowany
- większości uczniów twierdzi, że uprawiają sport codziennie
- w swojej klasie czują się dobrze z innymi uczniami, znają swoje prawa
- potrafią rozwiązywać konflikty, znają zasady panujące w klasie w zakresie wzajemnej komunikacji, rozwiązywania sporów
- środowisko uczniowskie nacechowane postawą tolerancji i szacunku dla osoby słabszej, chorej, niepełnosprawnej
- czują się w szkole dobrze i bardzo dobrze
- środowisko sprzyjające rozwojowi osobowości ucznia(kluby sportowe, świetlice podwórkowe, organizacje przykościelne),

Czynniki ryzyka:

- uczniowie nie czytają książek z przyjemnością
- doświadczają ataków słownych i z tym się czują źle
- są sygnały rywalizowania w grupie klasowe,
- brak zdyscyplinowania na niektórych zajęciach
- pojawiają się sygnały obrażania w mediach społecznościowych
- uczniowie znają swoje prawa, ale mają braki w zakresie wypełniania obowiązków ucznia i członka rodziny,

W opinii rodziców:

- szkoła pełni rolę opiekuńczą i wychowawczą
- nauczyciele tworzą przyjazną ,otwartą placówkę
- nauczyciele interesują się sprawami ucznia
- w zakresie udzielania pomocy uczniowie mogą na nią liczyć
- małe warunki lokalowe.

Uwzględniając wstępną diagnozę czynników ryzyka i czynników chroniących, analizę wniosków końcowo-rocznych i kierunki polityki oświatowej państwa na rok 2025/2026 sformułowano **zadania programu wychowawczo-profilaktycznego.**

Lp.	Zadania szkoły	Cele	Formy i sposoby realizacji zadań	Termin realizacji/ kto?
1.	Zapoznanie uczniów z ważnymi dokumentami	Ustalenie zasad współżycia w grupie, ustalenie i przestrzeganie	- przedstawienie dokumentów szkoły podczas lekcji wychowawczych i zajęć przedmiotowych	wrzesień/ nauczyciele wychowawcy

	szkolnymi (statut, standardy ochrony małoletnich) współuczestnictwo w konstruowaniu kontraktów klasowych	powszechnie stosowanych norm społecznych.	- omówienie zasad współżycia społecznego podczas spotkań klasowych	
2.	Rozwijanie i kształtowanie tolerancji. Realizacja wytycznych prawnych dla edukacji włączającej	Szkoła przyjazna każdemu dziecku. Kształtowanie właściwych postaw w stosunku do osób odmiennych kulturowo, z niepełnosprawnością, starszych, obcokrajowców.	- organizowanie spotkań z osobami działającymi w organizacjach charytatywnych, - organizowanie imprez promujących tolerancję (Dzień Świadomości Autyzmu, Dzień Kolorowej Skarpetki),	Cały rok wychowawcy, pedagog kwiecień- zespół edukacji włączającej
3.	Profilaktyka przemocy rówieśniczej. Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży, wsparcie w kryzysach psychicznych. Promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie.	Uzmysłowienie szkodliwości spożywania alkoholu, palenia papierosów, e-papierosów, zażywania narkotyków i dopalaczy. Rola i znaczenie sportu w życiu człowieka. Rozsądne korzystanie z mediów społecznościowych, mass-mediów.	Tydzień przeciwdziałania przemocy rówieśniczej -spotkania z funkcjonariuszami policji, -szkolenie dla kadry, - spotkania z pielęgniarką, realizacja programów: „ <i>Bieg po zdrowie</i> ” (w kl.4) - organizowanie wystaw, prezentacji profilaktycznych, - zajęcia profilaktyczne, projekty, scenki - warsztaty profilaktyczne we współpracy z <i>Pracownią Profilaktyki Pozytywnej</i> , - współpraca z Fundacją <i>Mam dobry zasięg</i>	30.09.25-05.10.25 Cały rok wychowawcy, pielęgniarka, pedagog; edukator zewnętrzny Uwagi- zgodnie z uchwałą w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Koordynator-J. Moszner
4.	Udział uczniów w konkursach, zawodach sportowych i innych formach	Promowanie zainteresowań i pasji uczniowskich-orientacji zawodowej.	- organizowanie konkursów szkolnych i zawodów sportowych, - udział w zawodach sportowych i konkursach międzyszkolnych ,	cały rok/ nauczyciele

	prezentacji własnych umiejętności i wiedzy		<ul style="list-style-type: none"> -prezentacja projektów edukacyjnych na forum szkoły, - organizowanie występów artystycznych i wystaw prac uczniowskich, - projekt "Umiem pływać" (kl. I-III), - projekt "Sportowe Talenty", - projekt "Pracownia krawiecka" (ucz. z orzeczeniem), 	A. Reuss- Hennek, J.Pobierowska I. Bednarek, B. Krzemienowska,
5.	Udział uczniów w działaniach charytatywnych	Rozwijanie empatii, zrozumienia, potrzeby pomagania innym.	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie szkolnych akcji charytatywnych (schronisko dla zwierząt, Dom Dziecka) - Stowarzyszeniem <i>Opolska Pozytywka</i> i innymi organizacjami działającym na rzecz pomocy dzieciom 	cały rok/ Samorząd Uczniowski, wychowawcy
6.	Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych uczniów	Rozwijanie potrzeby czytania, kształtowanie umiejętności wyboru ciekawych książek i publikacji.	<ul style="list-style-type: none"> - konkursy czytelnicze, - przygotowanie tematycznych wystaw książek, - udział w lekcjach bibliotecznych, - Międzynarodowy Miesiąc Bibliotek Szkolnych -kiermasz książek " <i>Dajemy książkom skrzydła</i>" we współpracy z Fundacją Ekologiczną Arka, 	październik – marzec/ nauczyciel biblioteki, wychowawcy, J. Sowińska, E. Głobisz, 20-24.04.26
7.	Dążenie do osiągnięcia jak najwyższego poziomu kultury osobistej	Budowanie systemu wartości, opartego na rozpoznawaniu dobra i zła, wdrażanie do rozmawiania i sztuki kompromisu.	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie lekcji wychowawczych, prezentujących autorytety moralne ze szczególnym uwzględnieniem kultury osobistej ucznia, - promowanie wartościowych filmów, - organizowanie konkursów promujących właściwe zachowania <i>Ambasador Dobra</i>, - wycieczki do kina Meduza -innowacja „Z kulturą na Ty” 	cały rok/ nauczyciele, pedagog, wychowawcy

8.	<p>Strategia poprawy relacji w szkole- poprawa dobrostanu psychicznego uczniów. Rozwijanie zachowań asertywnych i empatycznych</p>	<p>Kształtowanie prawidłowych postaw i zachowań uczniów w grupie rówieśniczej: uszanowanie zdania innych, obrona własnego zdania; Ćwiczenia umiejętności odmowy w przypadku niewłaściwych propozycji, dokonywania trafnych wyborów. Rozwijanie umiejętności słuchania i zabierania głosu. Przeciwdziałanie przejawom niedostosowania społecznego i agresji</p>	<p>- realizacja wybranych programów profilaktycznych: ” <i>Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej</i>”, <i>Dzień Zdrowia Psychicznego</i>, <i>Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka</i> z UNICEF - współpraca z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądem rodzinnym, poradniami rodzinnymi, - współpraca ze Stowarzyszeniem <i>Droga do celu</i>-warsztaty wspierające, - warsztaty komunikacji-mediacje koleżeńskie, - udział młodzieży w kołach zainteresowań, grupach przykościelnych, LZS, - projekt “<i>Aktywna świetlica. Miejsce pełne pomysłów, Mali odkrywcy</i>”, -w świetlicy środowiskowej Pozytywka</p>	<p>cały rok/ wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, edukator zewnętrzny: p. Jolanta Dec. wychowawcy świetlicy pedagog szkolny</p>
9.	<p>Wspólne działania szkoły i rodziców w zakresie realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego</p>	<p>Precyzowanie wymagań stawianych uczniom, dotyczących pożądanych przez Szkołę zachowań, które zapewnią utrzymanie ładu społecznego i bezpieczeństwa uczniów. Uwzględnienie na zebraniach z rodzicami tematów z zakresu wychowania adekwatnych do problemów klasowych.</p>	<p>- działania nauczycieli, dyrekcji i pracowników szkoły mające na celu bezpieczeństwo uczniów: dyżury nauczycieli, modyfikowanie procedur i reagowania w sytuacjach zagrażających życiu i bezpieczeństwu uczniów, - angażowanie rodziców do uczestnictwa i współorganizowania uroczystości i wyjazdów klasowych, - udział rodziców w ewaluacji działań szkoły odnośnie: skuteczności realizowanych zadań edukacyjnych i wychowawczych, - zaangażowanie rodziców do pracy przy realizacji zamierzeń wychowawczych, - udział rodziców w tworzeniu Programu Wychowawczo-Profilaktycznego, - udział rodziców w warsztatach,</p>	<p>Cały rok/ wychowawcy, rodzice, dyrekcja, pedagog, psycholog</p>

			<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie szkodliwości nadopiekuńczej postawy, liberalnego wychowania, - podziękowania rodzicom za pracę na rzecz szkoły 	
10.	Kształtowanie poczucia przynależności do grupy rówieśniczej i wspólnoty	Rozwijanie uczuć patriotycznych i przynależności do kraju i „małej ojczyzny”.	Gazetki tematyczne, tematyka na zajęciach z wychowawcą, współpraca z instytucjami lokalnymi(Rada Dzielnicy)	cały rok/ wychowawcy, nauczyciele, pedagog,
11.	Działanie na rzecz edukacji obywatelskiej,	Organizowanie wycieczek i wyjść edukacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> - wyjścia do instytucji np. Sądu (lekcja w sądzie - aktywny udział Szkolnego Koła Wolontariatu, - aktywny działanie SU, włączenie elementów edukacji prawnej 	odpowiedzialni nauczyciele, opiekun SU i wolontariatu
12.	Kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu – Promowanie zdrowego stylu życia .	<p>Korygowanie wad postawy, kształtowanie sprawności fizycznej.</p> <p>Kształtowanie nawyku dbania o własne zdrowie, w tym zdrowie psychiczne. Zwracanie uwagi na utrzymanie higieny ciała. Dbanie o schludny wygląd zewnętrzny.</p> <p>Wpajanie zdrowego stylu życia, odżywiania i wypoczynku.</p> <p>Umiejętne zagospodarowanie czasu wolnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zorganizowanie zajęć gimnastyki korekcyjnej, SKS, gier i zabaw sportowych w szkole, - zajęcia poprawiające sprawność fizyczną w ramach świetlicy szkolnej, - “Śniadanie daje moc”, - udział w programach profilaktyczno-sportowych , - projekt “<i>Dbam o zdrowie - inwestuję w przyszłość</i>”, - wyjazdy na basen w ramach projektu „<i>Umiem pływać</i>”, - projekt “<i>Fit dzieciaki – ruch, zabawa i zdrowe odżywianie</i>”, - tematyka zajęć z wychowawcą, - spotkania z pielęgniarką, - Dzień Sportu, -przestrzeżenie procedur obowiązujących w szkole, -pokaz prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk , 	cały rok/MOS wychowawcy, nauczyciele, Jaszczka, A. Reuss-Hennek, J. Moszner, E. Globisz, 2 IX – 4 X 2025 r. Reuss- Hennek, P. Henne, I. Bednarek Nauczyciele, wychowawcy pielęgniarka

		<p>Zachowanie zasad bezpieczeństwa w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych.</p> <p>Zachowanie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach i ulicach ze szczególnym zwróceniem uwagi na bezpieczną drogę do szkoły.</p> <p>Zachowanie zasad bezpieczeństwa nad wodą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podejmowanie tematyki osiągnięć nauki w zakresie zwalczania chorób zakaźnych (zajęcia z wychowawcą, biologia, przyroda, edukacja wczesnoszkolna), - organizacja dnia sportu szkolnego, zawodów i turniejów szkolnych (tenisa stołowego), konkursów dotyczących zdrowego stylu życia. - udział w zawodach sportowych międzyszkolnych, - wycieczki piesze i gry terenowe, - pogadanki na temat organizowania czynnego wypoczynku w czasie wolnym. - spotkania z policjantem, strażą miejską - prowadzenie zajęć wychowania komunikacyjnego, - promowanie edukacji na świeżym powietrzu, - spotkanie z ratownikami medycznymi, - wycieczka nad Jezioro Nyskie. 	<p>Reuss- Hennek, W. Biedroń</p>
13.	Wychowanie do wrażliwości na prawdę i dobro.	<p>Kształtowanie właściwych postaw szlachetności i zaangażowania społecznego</p> <p>Rozwijanie u uczniów umiejętności współdziałania, komunikowania się, dostrzegania potrzeb innych osób.</p>	<ul style="list-style-type: none"> -organizacja spotkań z osobami zaangażowanymi w działalność na rzecz społeczności lokalnej z pracownikami ośrodka pomocy społecznej w ramach zajęć z doradztwa zawodowego, -pamięć o seniorach-Dzień Babci i Dziadka, -pamięć o emerytowanych nauczycielach – święta, DEN (wyjście do instytucji kulturalnych), - kartki z życzeniami od uczniów, - projekt “Mistrzowie dobra i radości”, 	<p>cały rok/ wychowawcy</p> <p>doradca zawodowy</p>

			<ul style="list-style-type: none"> -realizacja tematyki podczas zajęć z wychowawcą, - zajęcia z pedagogiem szkolnym, psychologiem. 	E. Globisz, A. Reuss-Hennek, I. Bednarek, A. Jaszczka, XI- V
14.	Wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziców.	<p>Wspieranie rodziców w procesie wychowawczym</p> <p>Wdrażanie Standardów Ochrony Małoletnich oraz ewaluacja tego procesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bieżąca współpraca z rodzicami, reagowanie na problemy, - organizowanie konsultacji dla rodziców z psychologiem, pedagogiem, edukatorami, - powołanie zespołu wychowawczego do rozstrzygania trudnych sytuacji wychowawczych, - przekazywanie informacji dotyczących instytucji wspierających rodzinę, - doradztwo pedagoga poprzez stronę internetową szkoły, - Warsztaty profilaktyczne- Pracownia Profilaktyki Pozytywnej, - warsztaty dla nauczycieli. 	cały rok/ wychowawcy, pedagog, psycholog, zewnętrzny edukator, zespół pomocy pp
15.	Rozwijanie i kształtowanie edukacji ekologicznej- klimat a zdrowie.	<p>Przybliżenie uczniom problematyki konieczności ochrony środowiska naturalnego.</p> <p>Ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego.</p> <p>Wskazanie sposobów dbania o przyrodężywioną i nieżywioną</p> <p>Uwrażliwienie na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pogadanki tematyczne, projekty edukacyjne, - realizacja projektów, - segregacja odpadów, - podejmowanie tematyki na zajęciach z wychowawcą i zajęciach przedmiotowych. 	Cały rok, nauczyciel przyrody, biologii, geografii, wychowawcy